

Nr 57.

Av herr **Näsström m. fl.**, om inrättande av en ordinarie arkivarietjänst vid landsarkivet i Härnösand.

I bilagan till årets statsverksproposition, åttonde huvudtiteln, ha, under punkt 7 Lands- och länsarkiven: Avlöningar, de av vederbörande myndigheter framförda förslagen om förbättring av personalorganisationen avstyrkts. Bland dessa förslag är framför allt ett värt en mera ingående prövning.

Av här bilagda tablå framgår, att landsarkivets i Härnösand personal är mindre än de andra landsarkivens utan att mellan de olika distrikten sådan skillnad kan uppvisas att en sämre personalorganisation för det norrländska landsarkivet kan motiveras. Detta arkiv saknar den ordinarie arkivarietjänst, som finns vid de andra arkiven. Dess stat upptar endast två akademiskt utbildade tjänstemän, medan de andra arkiven ha tre eller flera sådana.

Landsarkivorganisationen har mycket långsamt utbyggts under tiden från 1899, då landsarkivet i Vadstena började sin verksamhet, till 1935, då det sista landsarkivet, det i Härnösand, inrättades. Detta yngsta landsarkiv, vars distrikt är Gävleborgs, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län, har således verkat endast ett tiotal år, medan de övriga landsarkiven funnits mellan 40 och 50 år. Det är därför helt naturligt, att de i Härnösandsarkivet samlade arkivalierna ej ha kunnat ordnas och förtecknas i samma utsträckning som i de äldre arkiven. Ordningsarbetet har vid detta arkiv ej kunnat föras så långt fram, att myndigheters och forskares krav kunna tillfredsställas. Arbetet med samlingarna har nämligen även försvårats och försenats genom att Härnösandsarkivet hela tiden haft en sämre personalstat än de andra arkiven. Härvid bör också uppmärksammas, att norrlandsarkivet tillkommit efter de betydande ökningar av landsarkivens arbetsuppgifter, som genom ändringar i instruktioner och genom nya författningar skett. Härnösandsarkivets personal har därför under den betydelsefulla tid, då arkivalierna samlats i landsarkivet, ej

— såsom fallet varit vid de äldre arkiven — kunnat inrikta sina krafter på uppordnandet av de väldiga arkivmassorna, dessas förtecknande och nedkrympande genom gallringar utan har omedelbart måst lösa omfattande administrativa uppgifter inom det väldiga distriktet och hjälpa norrlandsforskarna till rätta bland de ännu endast delvis uppsorterade arkiven.

Det alltmer ökade intresse för norrländska frågor, ekonomiska, sociala, administrativa och allmänt kulturella, som är ett så glädjande faktum, ställer allt större krav på den institution, som vårdar det viktigaste källmaterialet till Norrlands historia och utveckling. Dessa krav måste anses i hög grad berättigade.

Några siffror visa, huru myndigheter och allmänhet i allt högre grad ta landsarkivets tjänster i anspråk.

	1938—42	1943—47	1947
Antalet forskningsbesök i medeltal per år	1062	1378	1521
Antalet framtagna volymer i medeltal per år	5168	9432	11689
Antalet ingående skrivelser i medeltal per år	544	908	1288
Antalet utgående skrivelser i medeltal per år	528	863	1116

På grund av de båda akademiskt utbildade tjänstemännens semestrar, resor för inspektioner och inventeringar m. m. finns i landsarkivet under minst 4 månader av året blott en tjänsteman. Denne blir helt bunden vid tjänsterummet, varför under semestrar och tjänstledigheter (omkring 3 månader av året) inspektioner, inventeringar eller andra tjänsteförrättningar i distriktet ej kunnat äga rum, vilket förhållande har medfört stora olägenheter.

Riksarkivet har i petita för landsarkiven i första rummet upptagit en ordinarie arkivarietjänst i landsarkivet i Härnösand. När departementschefen i statsverkspropositionen säger sig hava funnit skäl tala för en viss förstärkning av landsarkivens personalorganisation, är det att förmoda att han just tänkt på förslaget om en arkivarietjänst vid landsarkivet i Härnösand, då behovet av en sådan både genom landsarkivariens och riksarkivets framställningar är till fullo styrkt.

Då anslagsposten till ordinarie personal vid landsarkiven för det kommande budgetåret kunnat sänkas med 6800 kronor, skulle inrättandet av en sådan tjänst innebära en utgiftsökning mot nu löpande år med omkring 4000 kronor.

Under åberopande av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta att i landsarkivets i Härnösand personalförteckning upptages en ordinarie arkivarie-tjänst och att anslaget för lands- och länsarkivens avlöningar i härför behövlig grad höjes.

Stockholm den 20 januari 1948.

Emil Näsström.

Sven Edin.

P. G. Lundgren.

A. Gillström.

Hjalmar Nilsson.

(Särskild bilaga överlämnas till vederbörande utskott.)